

Lapsen syntymää edeltävä vanhemmuuden tunnustamisasiakirja

Vanhemmuuslaki 775/2022 25 §

Tunnustettava vanhemmuus

☐ Isyys ☐ Toisen äidin äitiys

Synnyttävä äiti

Sukunimi	Etunimet	Henkilötunnus
----------	----------	---------------

Jos henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, henkilön
syntymäaika osoite

Kotikunta	Puhelinnumero	Sähköpostiosoite
-----------	---------------	------------------

☐ Asioinnissa käytetty tulkkausta. Lisätiedot:

Henkilöllisyyden toteamisessa käytetty voimassa oleva asiakirja (ks. ohjeet).

☐ Ajokortti (Suomi) ☐ Passi (kaikki maat) ☐ Henkilökortti (ETA-maat, Sveitsi, San Marino)
☐ Pakolaisen matkustusasiakirja (Suomi) ☐ Muukalaispassi (Suomi)

☐ Synnyttävä äiti ei ole avioliitossa miehen kanssa.

- Tieto siitä, että synnyttävä äiti ei ole avioliitossa miehen kanssa tarvitaan, sillä vanhemmuuslain (775/2022) 3 §:n mukaan aviomies on lapsen isä, jos lapsi on syntynyt synnyttäneen äidin avioliiton aikana.
- Jos synnyttävä äiti on avioliitossa naisen kanssa, hänen aviopuolisostaan ei tule automaattisesti lapsen toista vanhempaa. Toinen vanhemmuus on tunnustettava ja vahvistettava erikseen.

Vanhemmuuden tunnustaja

Sukunimi	Etunimet	Henkilötunnus
----------	----------	---------------

Jos henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, henkilön
syntymäaika osoite

Kotikunta	Puhelinnumero	Sähköpostiosoite
-----------	---------------	------------------

☐ Asioinnissa käytetty tulkkausta. Lisätiedot:

Henkilöllisyyden toteamisessa käytetty voimassa oleva asiakirja (ks. ohjeet).

☐ Ajokortti (Suomi) ☐ Passi (kaikki maat) ☐ Henkilökortti (ETA-maat, Sveitsi, San Marino)
☐ Pakolaisen matkustusasiakirja (Suomi) ☐ Muukalaispassi (Suomi)

Syntyvä lapsi

Laskettu aika (päivämäärä) ☐ Monikkoraskaus: sikiöiden lukumäärä

Hedelmöityshoito

Synnyttävälle äidille on annettu hedelmöityshoidoista annetun lain (1237/2006) 1 §:ssä tarkoitettua hedelmöityshoitoa ja lapsi syntyy hoidon tuloksena.

☐ Ei
☐ Kyllä

- Hedelmöityshoitotodistus on tunnustamisasiakirjan pakollinen liite.

Tiedot hedelmöityshoidosta: isyyden tunnustaminen

- ☐ Nais-miesparille annetusta hedelmöityshoidosta on esitetty todistus:
Hoidon tuloksena syntyvän lapsen isäksi vahvistetaan se, joka yhteisymmärryksessä synnyttävän äidin kanssa antoi suostumuksensa hoitoon. Menettely on samanlainen riippumatta siitä, käytettiinkö hedelmöityshoidossa miehen omia siittiöitä vai luovutettuja siittiöitä.
- ☐ Naisparille annetusta hedelmöityshoidosta on esitetty todistus:
Siittiöiden luovuttaja on hedelmöityshoidosta annetun lain 16 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla suostunut siihen, että hänet voidaan vahvistaa hoidon tuloksena syntyneen lapsen isäksi. Tällöin toista äitiyttä ei voida vahvistaa, koska siittiöiden luovuttaja vahvistetaan lapsen isäksi.
- ☐ Hedelmöityshoidosta, jota on annettu synnyttävälle äidille yksin, on esitetty todistus:
Siittiöiden luovuttaja on hedelmöityshoidosta annetun lain 16 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla suostunut siihen, että hänet voidaan vahvistaa hoidon tuloksena syntyneen lapsen isäksi.

Tiedot hedelmöityshoidosta: äitiyden tunnustaminen

- ☐ Naisparille annetusta hedelmöityshoidosta on esitetty todistus:
Siittiöiden luovuttaja ei ole hedelmöityshoidosta annetun lain 16 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla suostunut siihen, että hänet voidaan vahvistaa hoidon tuloksena syntyneen lapsen isäksi. Naisen, joka yhteisymmärryksessä synnyttävän äidin kanssa antoi suostumuksen hedelmöityshoitoon, voidaan vahvistaa olevan lapsen synnyttäneen ohella lapsen äiti.

Tunnustamislausuma

Tunnustamisen vastaanottaja on selittänyt minulle tunnustamisen merkityksen ja vanhemmuuden vahvistamisen oikeusvaikutukset. Ilmoitan ymmärtäväni nämä asiat ja tunnustan vapaaehtoisesti olevani syntyvän lapsen/lasten vanhempi.

Vanhemmuuden tunnustajan allekirjoitus

Hyväksymislausuma

Hyväksyn vanhemmuuden tunnustamisen.

Synnyttävän äidin allekirjoitus

- Tunnustamislausuma on annettu henkilökohtaisesti synnyttävän äidin ja tunnustamisen vastaanottajan läsnä ollessa.

Tunnustamisen vastaanottaja

- ☐ Äitiysneuvolan terveydenhoitaja ☐ Äitiysneuvolan kätilö ☐ Lastenvalvoja

Allekirjoitus

Päivämäärä

Toimipaikan osoite

Nimenselvennys

Puhelinnumero

Sähköpostiosoite

- Asiakirja lähetetään osoitteeseen: Digi- ja väestötietovirasto, PL 1007, 28101 Pori.
- Jos tunnustaminen on vastaanotettu Ahvenanmaalla, asiakirja lähetetään osoitteeseen: Ahvenanmaan valtionvirasto, Maistraattiyksikkö, PL 58, 22101 Maarianhamina.

- Tunnustamisasiakirjasta otetaan kopio synnyttävälle äidille ja vanhemmuuden tunnustajalle.

Vanhemmuuden tunnustamisasiakirjan liitteet

☐ Todistus hedelmöityshoidosta

☐ muu, mikä? _____

☐ muu, mikä? _____

Vanhemmuuden tunnustamista ei voida vastaanottaa ennen lapsen syntymää seuraavista syistä (vanhemmuuslaki 775/2022 19 §)

- Jos synnyttävä äiti vastustaa tunnustamista (vastustamis- ja hyväksymisoikeus on myös alaikäisellä äidillä).
- Tunnustajan tai synnyttävän äidin henkilöllisyyttä ei ole luotettavasti selvitetty (henkilöllä ei ole mitään hyväksyttävistä henkilöllisyyssasiakirjoista).
- On syytä epäillä, ettei tunnustajaa voida vahvistaa lapsen isäksi tai äidiksi.
- On syytä epäillä, että synnyttävä äiti tai tunnustaja ei mielentilansa, kielivaikeuksien tai muun syyn vuoksi kykene ymmärtämään tunnustamisen merkitystä.

Henkilöllisyyden toteamiseksi hyväksyttävät asiakirjat, joiden tulee olla voimassa (asetus 168/2024 2 §)

- 1) passi
- 2) ulkomaalaislain (301/2004) 134 §:ssä tarkoitettu Suomen valtion viranomaisen myöntämä muukalaispassi
- 3) ulkomaalaislain 135 §:ssä tarkoitettu Suomen valtion viranomaisen myöntämä pakolaisen matkustusasiakirja
- 4) Euroopan talousalueen jäsenvaltion, San Marinin tai Sveitsin asianomaisen viranomaisen myöntämä henkilökortti
- 5) Suomen valtion viranomaisen 1 päivän lokakuuta 1990 jälkeen myöntämä ajokortti.

Velvollisuus pysyä totuudessa ja perättömän lausuman antaminen vanhemmuuden vahvistamista koskevassa asiassa (vanhemmuuslaki 775/2022 10 §, 64 §)

Vanhemmuuden tunnustajalla on velvollisuus pysyä totuudessa antaessaan tunnustamislausemaa. Sama velvollisuus koskee myös tunnustamisen hyväksymistä.

Joka tunnustaessaan äitiyden tai isyyden tai hyväksyessään tunnustamisen antaa viranomaiselle väääräksi tietämänsä tiedon, joka osaltaan johtaa siihen, että vanhemmuus vahvistetaan virheellisesti, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, perättömän lausuman antamisesta vanhemmuuden vahvistamista koskevassa asiassa sakkoon.

Tunnustamisen merkitys ja vanhemmuuden vahvistamisen oikeusvaikutukset

Vanhemmuuden tunnustamisen tarkoituksena on lapsen ja hänen toisen vanhempansa välisen sukulaisuussuhteen vahvistaminen. Sekä vanhemmuutensa tunnustaneen että erityisesti lapsen kannalta on tärkeää, että vanhemman ja lapsen sukulaisuussuhde vahvistetaan vain silloin, kun sille asetetut edellytykset täyttyvät. Kun vanhemmuus vahvistetaan tunnustamisen perusteella, syntyy lapsen ja vanhemman sekä tämän sukulaisten välille oikeudellisesti pätevä sukulaisuussuhde. Sen perusteella lapsella on oikeus saada elatusta vanhemmaltaan siihen saakka, kunnes lapsi täyttää 18 vuotta. Tämän jälkeen lapsella on oikeus saada elatusta koulutustaan varten, jos sitä pidetään kohtuullisena. Lapsi saa myös perintöoikeuden vanhempansa ja tämän sukulaisten jälkeen ja heillä on myös perintöoikeus lapsen jälkeen. Lapsi saa oikeuden myös vanhemman sukunimeen.

Lapsella on syntyessään kaksi huoltajaa, kun lapsi syntyy hänet synnyttäneen äidin ja tämän aviomiehen avioliiton aikana. Muissa tilanteissa lapsen huoltaja on hänet synnyttänyt äiti. Jos vanhemmuus tunnustetaan ennen lapsen syntymää, myös tunnustajasta tulee lapsen huoltaja, kun vanhemmuus on vahvistettu (laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 361/1983 6 a §).

Huoltajalla on oikeus päättää lapsen hoidosta, kasvatuksesta, koulutuksesta, asuinpaikasta, harrastuksista sekä muista henkilökohtaisista asioista. Huoltajalla on oikeus saada tietoa lasta koskevista asioista eri viranomaisilta ja huoltaja myös edustaa lasta tämän henkilöä koskevassa asiassa. Lisäksi lapsen huoltaja hoitaa lapsen taloudellisia asioita holhoustoimilain (442/1999) nojalla. Yhteishuollossa huoltajat vastaavat yhdessä lapsen huoltoon kuuluvista tehtävistä ja tekevät yhdessä lasta koskevat päätökset, jollei toisin ole säädetty tai määrätty.

Tunnustamisen peruuttaminen, kiistäminen ja vaikutuksettomuus (vanhemmuuslaki 775/2022 20 §)

Se, joka on tunnustanut vanhemmuutensa ennen lapsen syntymää, voi peruuttaa tunnustamisensa ilmoittamalla siitä kirjallisesti Digi- ja väestötietovirastolle (DVV) ennen lapsen syntymää. Katso lisätiedot ilmoituksen tekemisestä osoitteesta dvv.fi/vanhemmuuden-vahvistaminen. Peruuttamisen voi tehdä sähköpostitse osoitteeseen vanhemmuus@dvv.fi (lähetä viestisi turvasähköpostilla DVV:n verkkosivujen kautta) tai postitse osoitteeseen: *Digi- ja väestötietovirasto, PL 1007, 28101 Pori*. Jos vanhemmuus on tunnustettu Ahvenanmaalla, peruuttaminen tulee ilmoittaa kirjallisesti Ahvenanmaan valtionvirastolle osoitteeseen: *Ahvenanmaan valtionvirasto, Maistraattiyksikkö, PL 58, 22101 Maarianhamina*. Synnyttävä äiti tai se, joka katsoo olevansa tunnustajan sijasta lapsen vanhempi voi edellä esitetyllä tavalla ilmoittaa käsityksensä siitä, että lapsen tunnustanut ei ole lapsen vanhempi.

Peruuttaminen tai kiistäminen käynnistää lapsen vanhemmuuden selvittämisen samalla tavalla kuin niissä tilanteissa, joissa lapsi on syntynyt avioliiton ulkopuolella ja vanhemmuutta ei ole tunnustettu ennen lapsen syntymää. Lastenvalvoja kutsuu osapuolet tuolloin vanhemmuuslain 9 §:n mukaiseen neuvotteluun vanhemmuuden selvittämiseksi lapsen syntymän jälkeen. Vanhemmuutta ei tuolloin voida vahvistaa ennen lapsen syntymää annetun tunnustamislauseman perusteella.

Raskausaikana ilmoitettu tunnustaminen on vaikutukseton myös silloin, jos lapsi syntyy hänet synnyttäneen äidin ja tämän aviomiehen avioliiton aikana. Tunnustaminen on vaikutukseton myös siinä tapauksessa, jos Suomen viranomaisilla ei silloin, kun lapsi syntyy, ole vanhemmuuslain 56 §:n 1 momentin 1 kohdan tai 2 kohdan nojalla toimivaltaa vanhemmuutta koskevassa asiassa.

Vanhemmuuden vahvistaminen (vanhemmuuslaki 775/2022 29 §)

Digi- ja väestötietovirasto vahvistaa vanhemmuuden lapsen syntymän jälkeen, jos vanhemmuus on tunnustettu ennen lapsen syntymää eikä ole aihetta epäillä, ettei henkilö ole lapsen toinen vanhempi. Digi- ja väestötietovirasto ilmoittaa päätöksestään synnyttäneelle äidille ja vanhemmuuden tunnustajalle.

Oikeusgeneettinen vanhemmuustutkimus (vanhemmuuslaki 775/2022 12 §)

Jos on syytä epäillä tai on tiedossa, että isäehdokkaita on useampi kuin yksi, isyyden tunnustaminen ennen lapsen syntymää ei ole mahdollista. Lapsen syntymän jälkeen suoritettavaan vanhemmuuden selvittämiseen liittyy tarvittaessa lastenvalvojan tilaama oikeusgeneettinen vanhemmuustutkimus (DNA-tutkimus) biologisen isyyden selvittämiseksi.